

ยุทธศาสตร์และกลไกภาครัฐในระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการ
ป้องกันเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ กรณีศึกษา จังหวัดพิษณุโลก

STRATEGIES AND STATE MECHANISMS AT REGIONAL AND LOCAL
GOVERNMENT ORGANIZATION LEVELS FOR PREVENTING YOUTH
ONLINE GAMBLING: A CASE STUDY OF PHITSANULOK PROVINCE

วสันต์ ปวนปันวงศ์

Wasan Pounpunwong

คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Faculty of Social Sciences and Local Development, Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author's Email: wasan.po@psru.ac.th

Received:2024-02-22

Revised:2024-04-17

Accepted:2024-04-27

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษายุทธศาสตร์และกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกในการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ (2) เพื่อนำเสนอถึงยุทธศาสตร์และกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยนำไปสู่การบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ และ (3) เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในประเด็นการป้องกันเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ วิจัยฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งประกอบ 2 ส่วนคือ 1)การวิจัยเอกสาร และ 2)การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ได้แก่ 1. เจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐบาลระดับจังหวัด และ 2.เจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐบาลท้องถิ่น ผลการวิจัย คือ (1) จังหวัดพิษณุโลกยังไม่มียุทธศาสตร์และนโยบาย หรือมาตรการที่เป็นกรณีเฉพาะต่อปัญหาเรื่องการพนันออนไลน์ และยังมีแผนหรือนโยบายที่มีการแก้ไขปัญหาเยาวชนกับการพนันออนไลน์อย่างเป็นรูปธรรม 2) จังหวัดพิษณุโลกให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ชุมชน และสถาบันครอบครัว ในการเป็นกลไกการทำงานในเรื่องของการแก้ไขปัญหาในเรื่องการพนันออนไลน์กับเยาวชนทั้งในเชิงรุกและรับโดยจะเห็นจากให้ความสำคัญในเรื่องการบูรณาการการลงพื้นที่เพื่อประเมินความเสี่ยง การแจ้งเบาะแส การดำเนินคดี การจับกุม (3) ควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยโดยครอบคลุมกับการพนันออนไลน์ ข้อเสนอแนะ คือ ต้องพัฒนาการปฏิบัติงาน ระบบคิด วิสัยทัศน์ แรงจูงใจ และวัฒนธรรมองค์กร ของหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเรื่องการพนันออนไลน์ในเยาวชนในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

คำสำคัญ: การพนัน; การพนันออนไลน์; เยาวชน; ปัญหาการพนัน; จังหวัดพิษณุโลก

Abstract

This article's goals are to: (1) examine the strategies and processes used by local and regional government organizations in the province of Phitsanulok to prevent youth problems associated with online gambling; (2) outline the strategies and procedures used by these entities to encourage cooperation in the prevention of youth issues associated with online gambling; and (3) offer policy recommendations on youth prevention issues associated with online gambling. The qualitative research is divided into two components: 1) document research and 2) in-depth interviews with provincial and municipal government officials and employees. The following are the research findings: (1) There are no plans or policies that particularly address the issues related to youth difficulties linked with online gambling, nor are there any strategies, policies, or actions in Phitsanulok province that directly address the issue of online gambling. (2) In order to address youth issues associated to internet gambling both proactively and reactively, Phitsanulok province emphasises the engagement of educational institutions, religious institutions, communities, and family institutions. This is demonstrated by the value put on community engagement in risk assessment, public awareness campaigns, court cases, and arrests. (3) New laws pertaining to internet gambling have to be revised to be thorough and modern. In order to address youth issues linked to online gambling in the province of Phitsanulok, recommendations include the development of operational procedures, thinking systems, vision, motivation, and organizational culture of public sector institutions.

Keywords: Gambling; Online Gambling; Youth; Gambling Issues; Phitsanulok Province

บทนำ

ว่าด้วยเรื่อง “การพนันออนไลน์” ในงานวิจัยฉบับนี้เล็งเห็นความสัมพันธ์ของปัญหาที่เกิดขึ้นภายใต้ องค์ประกอบ 2 แบบ ได้แก่ 1. การพนันออนไลน์ 2.เยาวชน (ในฐานะผู้เล่นและผู้ได้รับผลกระทบ) องค์ประกอบทั้ง 2 แบบนี้มีความเชื่อมโยงกันใน 2 ลักษณะคือ 1. การพนันออนไลน์ทำหน้าที่เป็นพื้นที่และ เครื่องมือในการแสวงหรือเสี่ยงโชค กับ 2. เยาวชนผู้ซึ่งเป็นทั้งผู้เล่นและผู้ได้รับผลกระทบโดยที่ตัวเยาวชนเองมี ความเป็นพลวัตที่ตอบสนองต่อการพนันในรูปแบบออนไลน์ที่แตกต่างกันออกไป อาทิ การเข้าถึง วิธีการเล่น ความเข้าใจ และรูปแบบการเสี่ยงโชค และชนิดของการพนัน ทั้งนี้ รวมถึงกลยุทธ์และทักษะต่อรูปแบบและ

ประเภทของการพนันต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งรางวัล และในขณะเดียวกันก็พัฒนาทักษะควบคู่ไปกับการเล่นการพนันออนไลน์ จากการศึกษาที่ผ่านมากรณีปัญหาเรื่องเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ พบว่า พฤติกรรมของเยาวชนในการเล่นการพนันได้มีการปรับเปลี่ยนเข้าสู่วงจรของการพนันออนไลน์มากขึ้น เนื่องจากอิทธิพลของความทันสมัยในเทคโนโลยีการสื่อสารและความสามารถของเยาวชนในการเข้าถึงพื้นที่ของการพนันในรูปแบบสังคมออนไลน์ ซึ่งในประเด็นนี้ไม่ได้ถือว่าเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ในเร็ว ๆ นี้ แต่หากว่า พฤติกรรมของเยาวชนที่เข้าสู่วิถีการพนันออนไลน์ถูกกระตุ้นด้วยหลาย ๆ ปัจจัย เช่น ความสามารถของเทคโนโลยีและค่านิยมของสังคม รวมถึงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid 19) ที่ส่งผลต่อจำนวนสัดส่วนของเยาวชนที่เล่นและข้องเกี่ยวกับการพนันออนไลน์มากขึ้น โดยที่ผ่านมามีงานวิจัยที่ศึกษาเยาวชนกับการเล่นการพนันของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งให้เห็นว่าการเล่นการพนันออนไลน์ในเยาวชนมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากปี 2562 และปี 2563 ซึ่งข้อค้นพบในงานวิจัยสะท้อนให้เห็นมูลค่าของเม็ดเงินที่สูงขึ้นในการเล่นการพนันออนไลน์เมื่อเปรียบเทียบกับการเล่นการพนันในพื้นที่จริงประมาณร้อยละ 10 และที่สำคัญพบว่าจำนวนคนที่เล่นการพนันผ่านสมาร์ทโฟนและแอปพลิเคชันอยู่ที่ร้อยละ 7.7 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 3.19 ล้านคน โดยส่วนใหญ่พบว่าเยาวชนจำนวนมากอยู่ในวงจรดังกล่าว การพนันที่เยาวชนนิยม ได้แก่ บาคาร่า ไพ่โป๊กเกอร์ เกมสล็อตออนไลน์ ๆ สล็อตมาซิน (ตู้เกมสล็อต) หวดยต่าง ๆ การพนันประเภททายผลการแข่งขันกีฬา เช่น ฟุตบอล มวย รวมทั้งการพนันเกมสล็อตคอมพิวเตอร์ (อีสปอร์ต) (Bangkokbiznews, 2022) จากตัวอย่างสภาพปัญหานี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการพนันออนไลน์กับเยาวชนที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ซึ่งถือว่าเป็นประเด็นที่ส่งผลกระทบในวงกว้าง เนื่องจากเยาวชนถือว่าเป็นเมล็ดพันธุ์ของประชากรที่จะต้องได้รับการพัฒนาขีดความสามารถเพื่อเติบโตก้าวไปสู่การเป็นผู้พัฒนาประเทศในภายภาคหน้า แต่เมื่อมีปัญหาที่ก่อให้เกิดการมอมเมาเยาวชนโดยเฉพาะเรื่องการติดการพนันในทุก ๆ รูปแบบ จึงนำมาสู่การถกเถียงถึงการป้องกันและการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยที่ผ่านมามีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีความตระหนักถึงปัญหาและพยายามหามาตรการและนโยบายการแก้ไขและป้องกันปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ รวมถึงการบูรณาการความร่วมมือจากภาคประชาชน ท้องถิ่น สถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว และองค์กรศาสนา เป็นต้น สิ่งที่เป็นคำถามที่สำคัญตามมา คือ ในเมื่อกิจกรรมการพนันมีความเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมออนไลน์ รัฐจะมีการควบคุมดูแลอย่างไรต่อสถานการณ์นี้โดยเฉพาะประเด็นเรื่องเยาวชน ซึ่งก็เชื่อมโยงไปถึงหน่วยงานของรัฐทั้งระบบราชการระดับส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น (Panyakaew and Chaiwan, 2019)

สำหรับพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างในหลาย ๆ พื้นที่พบว่ามีการแพร่ระบาดของการเล่นการพนันออนไลน์ ได้แก่ ตาก พิชณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี โดยจากรายงานสถานการณ์ปี 2563 – 2564 ที่ผ่านมามีการจับกุมการลักลอบเปิดการพนันออนไลน์ในหลาย ๆ พื้นที่ โดยเฉพาะเครือข่ายของพิชญ์โลกและนครสวรรค์ เช่น การบุกทำลายเครือข่ายพนันออนไลน์รายใหญ่โดยเป็นเครือข่ายเว็บไซต์พนันออนไลน์ ชื่อเว็บ ZDC789 ซึ่งมีเซิร์ฟเวอร์ตั้งอยู่ที่ต่างประเทศมารับโอนเงินเข้า-ออก มีข้อมูลลูกค้าที่เข้ามาเล่นการพนันกว่า 5 แสนราย ยอดเงินหมุนเวียนกว่า 1,000 ล้านบาท (Matichon Online, 2023) ประเภทการพนัน ประกอบด้วย บ่อนการพนันออนไลน์ เช่น บาคาร่า ไฮโล โโป๊กเกอร์ เสือมังกร เกมสล็อต

สล็อต แทงบอลลอนไลน์ เกมสียิงปลาบนมือถือ เกมสไฟฟ์ และห่วยออนไลน์ การจับกุมดังกล่าวเชื่อมโยงไปถึงปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาเรื่องการฟอกเงิน ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้าประเวณี เป็นต้น ทั้งนี้ จากการรายงานของอำนวยการศูนย์ปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปอส.ตร.) หรือ PCT ชี้ให้เห็นว่าในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างเป็นพื้นที่ที่น่ากังวลในการก่อตัวของกลุ่มนายทุนที่ลงทุนทำการพนันออนไลน์ รวมถึงสถานการณ์ของเยาวชนที่มีพฤติกรรมต่อการเข้าสู่การเล่นการพนันออนไลน์ในระดับมัธยมซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในพื้นที่ (Thairath Online, 2023)

จากการนำเสนอบริบทสภาพปัญหาเรื่องการพนันออนไลน์กับเยาวชนจนนำมาสู่การกล่าวถึงพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกซึ่งเป็นศูนย์กลางของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ในงานวิจัยฉบับนี้ที่มุ่งศึกษายุทธศาสตร์และกลไกภาครัฐในระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการป้องกันเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ กรณีศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยผู้วิจัยตระหนักถึงปัญหาและสถานการณ์ของรูปแบบการพนันที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกของอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายสังคมออนไลน์ ดังนั้น ฐานคิดในการอธิบายและแสวงหาคำตอบในการอธิบายปรากฏการณ์นี้มุ่งไปที่หน่วยงานภาครัฐในระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ผ่านนโยบาย กลไกระบบราชการ และกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขปัญหาย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษายุทธศาสตร์และกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ในการการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์
2. เพื่อนำเสนอถึงยุทธศาสตร์และกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกนำไปสู่การบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์
3. เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในประเด็นการป้องกันเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ผ่านการบูรณาการความร่วมมือในภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม แบบเร่งรัด (Expedited) โครงการวิจัยรหัส PSRU-EC 2023/026 เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2566 ซึ่งวิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนดังต่อไปนี้

ผู้ให้ข้อมูล จำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม โดยพิจารณาจากผู้ที่มีบทบาทหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันปัญหาการพนันออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ 1. เจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐบาลระดับจังหวัด ใช้วิธีการ

คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 6 คน คือ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจังหวัดพิษณุโลก นายอำเภอพิษณุโลก เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองพิษณุโลก เจ้าหน้าที่ศึกษาธิการจังหวัดพิษณุโลก และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิษณุโลก 2.เจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐระดับท้องถิ่น ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 2 คน คือ นายกเทศมนตรีนครพิษณุโลก และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิษณุโลก (อบจ.) รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 8 คน (Pounpunwong, 2024)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ออกแบบแนวคำถามการสัมภาษณ์ (Interview form) ตามประเด็นที่ศึกษาโดยจำแนกออกเป็นแนวคำถามการสัมภาษณ์ในแต่ละประเภทของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่กำหนดไว้ การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ ยังศึกษาข้อมูลเชิงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย รายงานการวิจัย หนังสือ ตำรา บทความวิจัยและวารสารทางวิชาการที่ได้รับการนำเสนอและตีพิมพ์เผยแพร่ เอกสารของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลในเชิงนโยบายและกฎหมาย อาทิ รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ ราชกิจจานุเบกษา ประกาศกระทรวง แผนยุทธศาสตร์ทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น เป็นต้น นอกจากนี้ ยังใช้การจดบันทึกและบันทึกเทปในการสัมภาษณ์ (Pounpunwong, 2024)

การเก็บรวบรวมข้อมูล 1.สร้างเครื่องมือการวิจัยจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยออกแบบเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง 2.กำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกำหนดบุคคลที่ต้องการจะสัมภาษณ์ จัดทำหนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์หน่วยงานโดยทำหนังสืออย่างเป็นทางการ หรืออาจติดต่อประสานทางโทรศัพท์เพื่อชี้แจงและขออนัดสัมภาษณ์ 3.ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง ทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล และ 4.ประมวลผลจากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ทั้งนี้รวมถึงกระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสาร (Pounpunwong, 2024)

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาตรวจสอบร่วมกันเพื่อที่จะจัดหมวดหมู่ข้อมูลและคัดเลือกข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้น นำสู่การนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive) (Pounpunwong, 2024)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษายุทธศาสตร์และกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกต่อการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น กล่าวคือ

ประเด็นที่หนึ่ง สำหรับจังหวัดพิษณุโลกทั้งหน่วยงานระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นยังไม่มียุทธศาสตร์และนโยบาย หรือมาตรการที่เป็นกรณีเฉพาะต่อปัญหาเรื่องการพนันออนไลน์ แต่การดำเนินการที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันดำเนินการภายใต้หลักกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องการพนัน เช่น พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.

2542 ทั้งนี้ อาจมีข้อจำกัดเนื่องจากการที่กลไกการทำงานในเรื่องการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ ยังต้องอาศัยกระบวนการในการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยสอดคล้องกับรูปแบบการพนันที่เป็นออนไลน์โดยเฉพาะการแก้ไขและปรับปรุงพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ให้ชัดเจนและครอบคลุมต่อสถานการณ์การพนันออนไลน์มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์และกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและท้องถิ่นต่อการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์จังหวัดพิษณุโลก ยังคงให้ความสำคัญต่อปัญหาเรื่องการพนันออนไลน์น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาอื่น ๆ ในจังหวัด เนื่องจากความยากในการสืบและจับกุม ส่วนใหญ่กรณีปัญหาการพนันออนไลน์จะมาพร้อมกับการถูกล่อลวงในการโอนเงิน และปัญหาการกู้เงินนอกระบบจากการติดการพนันออนไลน์มากกว่าที่จะเป็นปัญหาเฉพาะหรือมีการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์การป้องกัน

ประเด็นที่สอง ในกรณีของการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก จากการสัมภาษณ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสะท้อนให้เห็นว่าจังหวัดพิษณุโลกทั้งส่วนงานภาครัฐที่เป็นระดับภูมิภาคและท้องถิ่นยังไม่มีแผนหรือนโยบายที่มีการแก้ไขปัญหายาเสพติดเยาวชนกับการพนันออนไลน์อย่างเป็นรูปธรรม เมื่อเทียบกับการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติด การดำเนินการที่ผ่านมาส่วนใหญ่บูรณาการผ่านโครงการของยาเสพติดในการทำกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้และการสร้างความตระหนักของปัญหาการพนันออนไลน์ สร้างการรับรู้และทำความเข้าใจ แต่อย่างไรนั้น หากพิจารณาในประเด็นบทบาทและกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและท้องถิ่นต่อการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ ถือว่ายังไม่เพียงพอต่อการรับมือต่อสถานการณ์ของการพนันออนไลน์ที่อยู่ในโลกอินเทอร์เน็ตที่ไร้พรมแดนซึ่งเยาวชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงได้

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษายุทธศาสตร์และกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกนำไปสู่การบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า จังหวัด อำเภอก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลัก ๆ คือ สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ชุมชน และสถาบันครอบครัว ทั้งนี้ จากข้อมูลที่ได้สังเคราะห์บทสัมภาษณ์จากการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกนำไปสู่การบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ ประกอบไปด้วยชุดความคิด 2 ชุดหลัก ๆ คือ

1. การที่ภาครัฐทั้งในส่วนจังหวัด อำเภอก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังคงให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเป็นกลไกการทำงานในเรื่องของการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยเฉพาะปัญหามติเซ็งสังคม ซึ่งเท่ากับว่าสถาบันทางสังคมที่เป็นพื้นฐานยังคงทำหน้าที่เป็นเกราะป้องกันปัญหาด้านแรกที่รัฐใช้เป็นกลไกในการปฏิบัติการในเรื่องการพนันออนไลน์กับเยาวชนดังกล่าว นอกจากนี้ รัฐเลือกที่ปฏิบัติการเรื่องการพนันออนไลน์ทั้งในเชิงรุกและรับ โดยจะเห็นจากให้ความสำคัญในเรื่องการบูรณาการการลงพื้นที่เพื่อประเมินความเสี่ยง การแจ้งเบาะแส การดำเนินคดี การจับกุม แต่ในขณะเดียวกันรัฐก็ใช้วิธีการให้ความรู้และสร้าง

ความเข้าใจเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ร่วมด้วยผ่านการบูรณาการผ่านโครงการของจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. การที่รัฐให้ความสำคัญต่อการจัดเก็บข้อมูลเชิงสถิติในการสำรวจปัญหาและรวบรวมปัญหาจนนำไปสู่การบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับการพนันออนไลน์ นอกจากภาครัฐให้ความสำคัญในเรื่องของมาตรการที่บังคับใช้กฎหมายในการปราบปรามและจับกุมแล้ว ในกรณีนี้รัฐยังให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะโครงการของพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิษณุโลกที่มีการอบรมแนวทางการให้คำปรึกษานักเรียนที่มีความเสี่ยงกับปัญหาสังคมในด้านต่าง ๆ รวมถึงปัญหาเรื่องการพนันออนไลน์ นอกจากนี้ ในกรณีของเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ใช้เครือข่ายภาคประชาชนและชุมชนเป็นแหล่งข้อมูลและร่วมกับตรวจสอบพื้นที่ในการป้องกันปัญหาเรื่องการพนันออนไลน์ ทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นว่ารัฐมีการแสวงหาการบูรณาการความร่วมมือจากทุก ๆ ภาคส่วนในการการป้องกันปัญหาการพนันออนไลน์ จากบริบทนี้ รัฐตระหนักดีว่าปัญหาเรื่องการพนันออนไลน์มีความเกี่ยวข้องกับทุก ๆ ภาคส่วนในสังคมโดยเฉพาะเรื่องเยาวชนกับการพนันออนไลน์

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในประเด็นการป้องกันเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ผ่านการบูรณาการความร่วมมือในภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยสรุปได้ ดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ข้อเสนอแนะในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยโดยครอบคลุมกับการพนันออนไลน์ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่เป็นกฎหมายสำหรับการพนันออนไลน์โดยตรง แต่จะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กฎหมายตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งการพนันออนไลน์ยังไม่สอดคล้องกับรูปแบบการพนันที่บัญญัติไว้ ดังนั้น ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 มีข้อจำกัดในเรื่องความชัดเจนและความครอบคลุมของกฎหมายนำมาซึ่งการปฏิบัติการที่ยากลำบากทั้งในเชิงยุทธศาสตร์การป้องกันและมาตรการการแก้ไขปัญหการพนันออนไลน์

ประเด็นที่สอง ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อแผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกในประเด็นเรื่องยุทธศาสตร์และกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลกในการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ กล่าวคือ จังหวัดพิษณุโลกควรมีการจัดทำแผนและโครงการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการพนันออนไลน์กับเยาวชนโดยตรง โดยมีการดำเนินการบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนภาครัฐทั้งภูมิภาคและท้องถิ่น ภาคประชาชน สถานศึกษา องค์กรศาสนา เป็นต้น

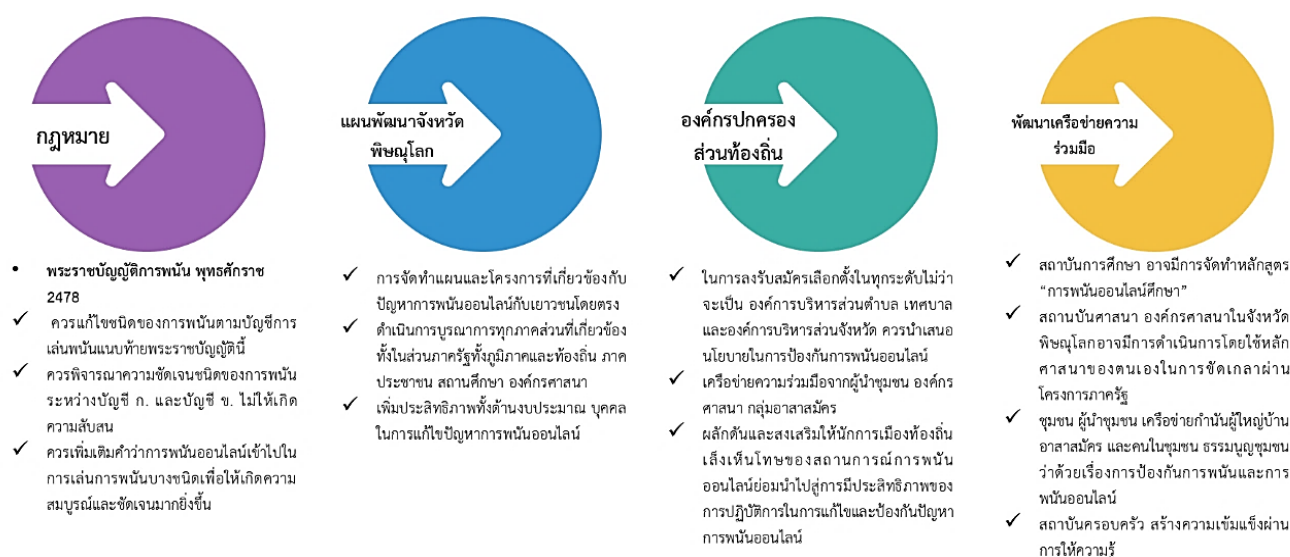
ประเด็นที่สาม ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการลงรับสมัครเลือกตั้งในทุกระดับไม่ว่าจะเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรนำเสนอแนะนโยบายในการป้องกันการพนันออนไลน์ เนื่องจากการขับเคลื่อนประเด็นปัญหาสาธารณะโดยเฉพาะเรื่องการพนันออนไลน์ ถ้าหากนักการเมืองท้องถิ่นและองค์กรปกครองท้องถิ่นให้ความสำคัญย่อมนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่รวดเร็วกว่าการทำงานในระดับจังหวัด จากข้อเสนอแนะเชิงนโยบายนี้ควรผลักดันและส่งเสริมให้นักการเมืองท้องถิ่นเล็งเห็นโทษของสถานการณ์การพนันออนไลน์ ย่อมนำไปสู่การมีประสิทธิภาพของการ

ปฏิบัติการในการแก้ไขและป้องกันปัญหาการพนันออนไลน์ผ่านการบูรณาการความร่วมมือในภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้จากงานวิจัย คือ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำไปสู่ประเด็นการป้องกันเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ผ่านการบูรณาการความร่วมมือในภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ดังภาพต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำไปสู่ประเด็นการป้องกันเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ผ่านการบูรณาการความร่วมมือในภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ยุทธศาสตร์และกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกต่อการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ ผู้วิจัยใช้แนวคิดระบบราชการ (Bureaucracy Theory) เข้ามาอภิปรายผลในภาพรวม ในทรรศนะของผู้วิจัยให้ข้อสังเกตว่าภาครัฐที่เกี่ยวข้องในเรื่องของการพนันออนไลน์ในภาพรวมจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 อย่างเร่งด่วนให้ทันสมัยต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของปัญหาการพนันออนไลน์ การให้ข้อสังเกตดังกล่าว ระบบราชการที่ควรเป็น คือ ระบบราชการที่มีการปฏิรูปทั้งโครงสร้างและตัวปัจเจกบุคคล ซึ่งแนวคิดดังกล่าวจะเป็นกลไกของรัฐกับการแก้ไขปัญหาการพนันในเยาวชนโดยมุ่งให้เห็นภาพสะท้อนของการปฏิบัติงาน ระบบคิด วิสัยทัศน์ แรงจูงใจ และวัฒนธรรมองค์กร ของหน่วยงานภาครัฐทั้งในส่วนของภูมิภาคและระดับท้องถิ่นในการดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาระเบิดการ

พนันออนไลน์ในเยาวชนในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก (Santhitiwanich, 2017) หากพิจารณาผลการวิจัยในประเด็นนี้ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่ได้ศึกษามาก่อนหน้านี้พบว่า ผลการวิจัยในประเด็นการพนันออนไลน์ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ในจังหวัดพิษณุโลกการพนันและการพนันออนไลน์ที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกมีการดำรงอยู่จริง และการดำเนินการจับกุมปราบปรามของเจ้าหน้าที่รัฐก็มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ หากพิจารณาข่าวการจับกุมตั้งแต่ปี 2561 จนถึง ปี 2566 จะเห็นได้ว่าการพนันที่ถูกดำเนินการจับกุมมีทั้งออนไลน์และไม่ออนไลน์ มีทั้งจำนวนเงินที่น้อยไปถึงหลักหลายล้าน นอกจากนี้ ยังมีการการเชื่อมกันทั้งเทคโนโลยีและสินค้าผิดกฎหมาย สารเสพติด เครือข่ายเงินกู้ยืมระบบ และการค้าประเวณี ทั้งหมดนี้ คือ ภาพสะท้อนให้เห็นว่าเรื่องของการเล่นพนันออนไลน์มีความซับซ้อนและมีพลวัตการปรับตัว ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นวงจรของอบายมุขทั้งปวง ทั้งนี้ ยังไม่รวมถึงผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นจากวงจรการพนันเหล่านี้ ผลการศึกษาข้างต้นสอดคล้องกับกับคำนิยามของการพนันออนไลน์ของ Chiangkul (2023)

ในทฤษฎีของผู้นิยามปัญหาสำหรับยุทธศาสตร์และกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกที่สอดคล้องและมีประสิทธิภาพต่อการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ เกิดจากมาตรการและกฎหมายการกำกับควบคุมเรื่องการพนันออนไลน์ของประเทศไทยนั้นยังคงมีช่องว่างจำนวนมาก เช่น ไม่มีกฎหมายที่กล่าวถึงการพนันออนไลน์โดยตรง บทกำหนดโทษไม่สอดคล้องกับผลกระทบอันเกิดจากการกระทำความผิดด้านการพนัน และการป้องกันมิให้เด็กและเยาวชนเข้าถึงการพนันออนไลน์ยังไม่เข้มงวดเท่าที่ควร ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรมีมาตรการใหม่ขึ้นมา เพื่อคุ้มครองเยาวชนมิให้เสี่ยงต่อการเป็นเหยื่อการพนันออนไลน์ ซึ่งต้องทำในระดับรัฐ เช่น การปิดกั้นสื่อโฆษณาที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ การชักจูง หรือการล่อลวง การเพิ่มมาตรการลงโทษที่เหมาะสม เป็นต้น นอกจากนี้ การนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัยข้างต้นทำให้เห็นภาพของรัฐบาลกับการป้องกันปัญหาการพนันออนไลน์ของเยาวชน ซึ่งส่วนใหญ่พบว่างานที่ศึกษาในประเด็นนี้ที่ผ่านมาอธิบายเฉพาะกลไกของรัฐที่เป็นในข้อกฎหมายในการบังคับใช้ ซึ่งอาจมีงานจำนวนหนึ่งกล่าวถึงการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐกับชุมชน แต่ในขณะเดียวกันหากพิจารณาก็พบว่าเรื่องการพนันออนไลน์ในเยาวชนยังคงเป็นปัญหาที่ถูกแยกส่วนจากหน่วยงานของรัฐในการแก้ไขปัญหา ดังนั้น งานวิจัยฉบับนี้จึงได้นำข้อสังเกตดังกล่าวมาอธิบายถึงยุทธศาสตร์หรือกลไกของหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนของภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ในเรื่องยุทธศาสตร์และกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกนำไปสู่การบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าผลการวิจัยในประเด็นยุทธศาสตร์และกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกนำไปสู่การบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่มีการศึกษาก่อนหน้านี้

กล่าวคือ ในงาน Lanka et al., (2019) ในเรื่อง พฤติกรรมการติดพนันออนไลน์: ปัจจัยเชิงสาเหตุ กระบวนการ ผลกระทบทางพฤติกรรมศาสตร์และแนวทางการช่วยเหลือผู้เรียนที่ติดพนันออนไลน์ สำหรับครูแนะแนวในสถานศึกษา ได้อธิบายให้เห็นภาพของสถานศึกษาในการป้องกันและเยียวยาเยาวชนที่ติดการพนันออนไลน์ โดยผลการศึกษาพบว่าสาเหตุของการเล่นพนันออนไลน์ มีสาเหตุทั้งที่เป็นสาเหตุจากภายในตัวบุคคลของนักเรียน ในงานดังกล่าวอธิบายถึงบทบาทของสถานศึกษาต่อการช่วยเหลือผู้เรียนที่ติดพนันออนไลน์ (Lanka et al., 2019) แต่ในงาน Thammasat University Center for Criminal Law and Criminology (2020) อธิบายแตกต่างออกไปจากผลการวิจัยในประเด็นเรื่องยุทธศาสตร์และกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกนำไปสู่การบูรณาการความร่วมมือในการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ กล่าวคือ ในงานวิจัยเรื่องการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ ชี้ให้เห็นว่าก็ต่างคนต่างดำเนินการ แต่พอกฎหมายสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีความเข้มข้น มีการกำหนดความผิดมูลฐาน ในมุมของหน่วยงานสอบสวนกลางซึ่งรับผิดชอบคดีใหญ่ ๆ ทุกประเภท ก็มักจะพ่วงสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินไปด้วย ทุกวันนี้มีการบูรณาการกันในลักษณะที่ตำรวจเข้าไปสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินพยายามที่จะเอาทุกข้อกฎหมายของทุกหน่วยงานเข้าไปจับ แต่อย่างนั้น ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณและกำลังคนในการจัดการปัญหาดังกล่าวโดยเฉพาะปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ในเยาวชน (Thammasat University Center for Criminal Law and Criminology, 2020) แต่ในงานของ Wanpen et al. (2019) กลับสะท้อนให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีบทบาทอย่างสำคัญในการป้องกันปัญหาการพนันโดยเฉพาะการพนันออนไลน์ของเยาวชน ในงานศึกษาเรื่อง การพัฒนาต้นแบบของระบบจัดการปัญหาเกมและพนันในชุมชนอย่างบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า การสร้างชุมชนต้นแบบการจัดการปัญหาเกมและพนัน จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ผู้ที่มีส่วนในการดำเนินกิจกรรมมากที่สุด คือ แกนนำจะเป็นผู้วางแผนในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้การเล็งเห็นประโยชน์ของกิจกรรมต่อลูกหลานตนเองเป็นสิ่งสำคัญ การจัดกิจกรรมต้องมีความเหมาะสมกับคนในชุมชน ซึ่งความเหมาะสมนั้นมาจากการที่คนในชุมชนจัดกิจกรรมด้วยตนเอง การได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ซึ่งก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จ (Wanpen et al., 2019) ในความเห็นของ Khankhaen (2012) ได้ศึกษาการพนันชนไก่ในภาคเหนือตอนบน ซึ่งอธิบายบทบาทของท้องถิ่น กล่าวคือ กฎหมายระเบียบกระทรวงมหาดไทยในการควบคุมการพนันชนไก่อย่างเข้มงวด แต่ไม่มีผลทำให้การเล่นการพนันชนไก่ลดลง แต่กลับไปเกื้อหนุนต่อระบบอุปถัมภ์เพิ่มอำนาจต่อรองในการเรียกส่วยจากเจ้าของบ่อนมากขึ้น จากผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นความเข้มแข็งของบริบทของชุมชนผ่านผู้นำท้องถิ่นจนทำให้กฎหมายอ่อนแอ ดังนั้นในงานวิจัยดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงการแก้ไขปัญหการพนันจะต้องให้ความสำคัญกับการเจรจาและความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาในทุกภาคส่วน (Khankhaen, 2012) นอกจากนี้ Tanawong (2023) อธิบายประเด็นความร่วมมือกันในหน่วยงานภาครัฐผ่านการศึกษาเรื่อง มาตรการในการป้องกันและควบคุมการเล่นการพนันบนอินเทอร์เนต ผลการศึกษาพบว่า การพนันบนอินเทอร์เนตถ้าจะปราบปรามให้ได้ผลต้องเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐหลาย

หน่วยงาน เช่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ปอท.) สำนักงานตรวจแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบและทำการจับกุมภายใต้นโยบายและแผนปฏิบัติงานเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือตั้งแต่พื้นที่จนถึงระดับประเทศ (Tanawong, 2023)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายในการนำไปสู่ประเด็นการป้องกันเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ผ่านการบูรณาการความร่วมมือในภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก จากการทบทวนวรรณกรรมในงานวิจัยฉบับนี้พบว่า ผลการวิจัยมีความสอดคล้องและแตกต่างจากงานวิจัยที่ได้ดำเนินการการมาก่อนหน้านี้อยู่บ้าง กล่าวคือ ในกรณีผลการวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา คือ ประเด็นของข้อเสนอแนะในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยโดยครอบคลุมกับการพนันออนไลน์ ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายที่เป็นกฎหมายสำหรับการพนันออนไลน์โดยตรง ดังนั้น การป้องกันปัญหาเรื่องการพนันออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นควรแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 คือ 1.ควรแก้ไขชนิดของการพนันตามบัญชีการเล่นพนันแนบท้ายพระราชบัญญัตินี้ให้มีความทันสมัยโดยระบุชื่อการพนันที่เป็นการเล่นออนไลน์เข้าไปอย่างชัดเจน 2. ควรพิจารณาความชัดเจนชนิดของการพนันระหว่างบัญชี ก. และบัญชี ข. ไม่ให้เกิดความสับสน และห้ามอนุญาตเล่นการพนันทุกประเภทโดยเด็ดขาดที่เป็นการทลายผลช่วงเทศกาลต่าง ๆ และ 3.ปัญหาการบัญญัตินิยามศัพท์ “การพนัน” ควรเพิ่มเติมคำว่าการเล่นออนไลน์เข้าไปในการเล่นการพนันบางชนิดเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Editorial Department Law Office (2022) ที่นำเสนอผลการวิจัยผ่านข้อมูลกฎหมายและมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศไทย พบว่าปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ไว้โดยตรง และกฎหมายที่ใช้ในปัจจุบันมีความล้าสมัยอย่างมาก ไม่สอดคล้องกับโลกาภิวัตน์และพลวัตทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป ประกอบกับรูปแบบการเล่นการพนันมีความซับซ้อนขึ้น ทำให้กฎหมายที่มีในปัจจุบันไม่ครอบคลุมการกระทำผิดที่เกิดขึ้น ดังนั้น จึงควรมีการปรับปรุงตัวบทกฎหมายทั้งเรื่องมาตรการควบคุม การตรวจสอบ การอนุญาต การโฆษณา อัตราโทษ ภาษี และค่าธรรมเนียม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ที่สำคัญควรมีการกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์โดยตรงเพื่อให้ง่ายต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ (Editorial Department Law Office, 2022) ทั้งนี้ ยังสอดคล้องกับ Tanawong (2023) ในงานวิจัยเรื่อง มาตรการในการป้องกันและควบคุมการเล่นการพนันบนอินเทอร์เน็ต (Tanawong, 2023) และ Wititanon et al. (2019) ในโครงสร้างมาตรการควบคุมด้านการพนันออนไลน์ ที่เสนอให้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ.2478 เพื่อให้ตามทันสถานการณ์การพนันในปัจจุบัน เช่น การนิยามการพนันบนอินเทอร์เน็ตให้เข้ากับบริบทและความเป็นจริง กำหนดประเภทความผิดของการพนันบนอินเทอร์เน็ต กำหนดผู้ประทำผิดและบทลงโทษความผิดของการพนันบนอินเทอร์เน็ต เป็นต้น (Wititanon, 2016)

สำหรับงานงานศึกษาของ Srisuwan (2018) ในเรื่องมาตรการและกลไกในการควบคุมการพนันออนไลน์ของต่างประเทศและแนวทางในการสร้างกลไกการควบคุมการพนันออนไลน์ของประเทศไทยได้จัดกลุ่มลักษณะของกฎหมายการพนันออนไลน์ของประเทศไทยเอาไว้ 2 ประเภท ได้แก่ หนึ่ง กฎหมายที่ว่าด้วยการพนันโดยตรง เช่น พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 และสอง กฎหมายอื่นที่ใช้ในการประกอบพิจารณาโทษที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการพนัน เช่น พระราชบัญญัติการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ 2550 เป็นต้น ซึ่งแตกต่างกับผลการวิจัยข้างต้นที่ไม่ได้กล่าวถึงการปรับแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 (Srisuwan, 2018) อีกทั้ง Rueangdetkhajorn (2020) กล่าวถึง ปรีทธรศน์กฎหมายการพนันประเทศสิงคโปร์โดยสังเขปได้นำเสนอประเด็นเพิ่มเติมโดยให้เห็นว่าประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศที่มีอิสระในการเล่นการพนัน อย่างไรก็ตามกิจกรรมดังกล่าวนี้เป็นไปตามการควบคุมของรัฐ โดยประเทศสิงคโปร์มีหน่วยงานพิเศษที่กำกับดูแลเรื่องนี้โดยตรง โดยเฉพาะ The Gambling Regulatory Unit (GRU) ที่ควบคุมเกี่ยวกับการพนันทางไกล และการพนันออนไลน์ ซึ่งมามาตรการที่เข้มงวด คือ การปิดกั้นมิให้ทำธุรกรรมการชำระเงินที่เกี่ยวข้องกับการพนันออนไลน์ และยังมีมาตรการในการเพิกถอนใบอนุญาตต่าง ๆ ซึ่งเมื่อ พ.ศ. 2565 รัฐสภาสิงคโปร์ได้อนุมัติร่างกฎหมายควบคุมการพนันปี 2022 โดยได้กำหนดให้สามารถเล่นการพนันได้บางชนิด ห้ามให้มีการโฆษณาการพนันผิด ลดความเสี่ยงในการเกี่ยวข้องกับการพนัน และจำกัดโอกาสการก่ออาชญากรรมหรือคอร์รัปชันที่เกี่ยวข้องกับการพนัน และได้บัญญัติคำว่า “Social Gambling” เพื่อให้กำกับควบคุมการดำเนินกิจกรรมทางการพนันในประเทศสิงคโปร์อีกด้วย (Rueangdetkhajorn, 2020)

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อแผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกในประเด็นเรื่องยุทธศาสตร์และกลไกการทำงานของหน่วยงานภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลกในการป้องกันปัญหาเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า จังหวัดพิษณุโลกทั้งหน่วยงานระดับภูมิภาค จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการจัดทำแผนและโครงการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการพนันออนไลน์กับเยาวชนโดยตรงโดยมีการดำเนินการบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนภาครัฐทั้งภูมิภาคและท้องถิ่น ภาคประชาชน สถานศึกษา องค์กรศาสนา เป็นต้น การดำเนินการควรเริ่มตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานดังต่อไปนี้ คือ Jai-aree (2022) เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหการเล่นพนันในเด็กและเยาวชนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมในชุมชนภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย เสนอว่า ชุมชนเป็นทุนทางสังคมที่ช่วยให้เยาวชนนั้นหลุดพ้นจากความเสี่ยงในการเข้าถึงการพนัน โดยชุมชนที่มีศักยภาพ หรือคนในชุมชนมีประสบการณ์ในการทำงานเพื่อพัฒนาชุมชน วัฒนธรรม วิถีชีวิต ความสัมพันธ์ในเครือญาติ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนห่างไกลจากการพนันออนไลน์ (Jai-aree, 2022), Srisuwan, Manorom and Srikham (2022) ในงานวิจัยโครงการนำร่องการพัฒนาการละครถกแถลงเชิงสร้างสรรค์เพื่อรณรงค์และป้องกันปัญหาการพนันในเยาวชนและชุมชนในภาคอีสาน ได้นำเสนอเครื่องมือในการป้องกันปัญหาการพนันในเด็กและเยาวชน ซึ่งมีเงื่อนไขที่ชุมชนมีส่วนร่วม โดยได้นำเสนอ “ละครถกแถลง” มาเป็น

เครื่องมือให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีปฏิสัมพันธ์และมีการพูดคุยกัน เพื่อกระตุ้นให้รู้เท่าทันปัญหาการพนันให้มากขึ้น (Srisupan, Manorom and Srikham 2022) และสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการนำร่องในการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐที่เป็นส่วนภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการปัญหาและป้องกันเยาวชนในการเล่นการพนัน กล่าวคือ การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง จังหวัดเชียงใหม่ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการในการเสนอข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อลดผลกระทบจากการพนันออนไลน์เด็กและเยาวชนโดยมีคณะกรรมการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส อุทิศสภา (Chiang mai news, 2023) ร่วมด้วย Wanpen et al. (2019) อธิบายถึงการปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมีบทบาทอย่างสำคัญในการป้องกันปัญหาการพนันโดยเฉพาะการพนันออนไลน์ของเยาวชน (Wanpen et al., 2019)

สรุป

ผลการวิจัยประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ (1) สำหรับจังหวัดพิษณุโลกทั้งหน่วยงานระดับภูมิภาคและระดับท้องถิ่นยังไม่มียุทธศาสตร์และนโยบาย หรือมาตรการที่เป็นกรณีเฉพาะต่อปัญหาเรื่องการพนันออนไลน์ แต่การดำเนินการที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันดำเนินการภายใต้หลักกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องการพนัน เช่น พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ จังหวัดพิษณุโลกทั้งส่วนงานภาครัฐที่เป็นระดับภูมิภาคและท้องถิ่นยังไม่มีแผนหรือนโยบายที่มีการแก้ไขปัญหายาเสพติดกับการพนันออนไลน์อย่างเป็นรูปธรรมเมื่อเทียบกับการป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติด การดำเนินการที่ผ่านมาส่วนใหญ่บูรณาการผ่านโครงการของยาเสพติดในการทำกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้และการสร้างความตระหนักของปัญหาการพนันออนไลน์ สร้างการรับรู้และทำความเข้าใจ (2) จังหวัดพิษณุโลกทั้งส่วนงานภาครัฐที่เป็นระดับภูมิภาคและท้องถิ่นให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชน โรงเรียน และวัด ในการเป็นกลไกการทำงานในเรื่องของการแก้ไขปัญหายาเสพติดในปัญหาการพนันออนไลน์กับเยาวชน ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ โดยจะเห็นจากให้ความสำคัญในเรื่องการบูรณาการการลงพื้นที่เพื่อประเมินความเสี่ยง การแจ้งเบาะแส การดำเนินคดี การจับกุม แต่ในขณะเดียวกันรัฐก็ใช้วิธีการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ร่วมด้วยผ่านการบูรณาการผ่านโครงการของจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำไปสู่ประเด็นการป้องกันเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ผ่านการบูรณาการความร่วมมือในภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยโดยครอบคลุมกับการพนันออนไลน์ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายโดยพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ และธรรมนูญชุมชนว่าด้วยเรื่องการป้องกันการพนันและการพนันออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ 1) จังหวัดพิษณุโลกทั้งหน่วยงานระดับภูมิภาค จังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการจัดทำแผนและโครงการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการพนันออนไลน์กับเยาวชนโดยตรง โดยมีการดำเนินการบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนภาครัฐทั้งภูมิภาคและท้องถิ่น ภาคประชาชน สถานศึกษา องค์กรศาสนา เป็นต้น 2) ควรดำเนินการการพัฒนาและยกระดับงบประมาณ บุคคล ในการแก้ไขปัญหาการพนันออนไลน์ต่อเยาวชนในพื้นที่อย่างจริงจังผ่านตัวชี้วัดและเป้าหมายการแก้ไขปัญหาที่มียุทธศาสตร์และนโยบายอย่างชัดเจน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ คือ หน่วยงานทั้งจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรปฏิบัติการเรื่องการพนันออนไลน์ทั้งในเชิงรุกและเชิงรับ โดยให้ความสำคัญในเรื่องการบูรณาการ การลงพื้นที่ให้ครอบคลุมทั้งจังหวัด ทั้งนี้ รวมถึงการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ร่วมด้วยผ่านการบูรณาการผ่านโครงการของรัฐและภาคประชาชนอย่างต่อเนื่อง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ 1) ควรแก้ไขชนิดของการพนันตามบัญชีการเล่นพนันแนบท้ายพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ให้มีความทันสมัย โดยระบุชื่อการพนันที่เป็นการพนันออนไลน์เข้าไปด้วยชัดเจน 2) ควรพิจารณาความชัดเจนชนิดของการพนันระหว่างบัญชี ก. และบัญชี ข. ไม่ให้เกิดความสับสน และห้ามอนุญาตเล่นการพนันทุกประเภทโดยเด็ดขาดที่เป็นการทลายผลช่วงเทศกาลต่าง ๆ 3) ควรเพิ่มเติมคำว่าการเล่นพนันออนไลน์เข้าไปในการเล่นการพนันบางชนิดเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์และชัดเจนมากยิ่งขึ้น 4) ควรปรับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 กับกรณีการพนันออนไลน์หรือวิธีการเล่นการพนันออนไลน์ และปัญหาบทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการพนันออนไลน์ 5) ควรบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 อย่างเข้มงวดเพื่อตัดวงจรของเครือข่ายการพนันออนไลน์ และ 6) กระทรวงศึกษาธิการควรมีหลักสูตรการพนันออนไลน์ศึกษาเพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงโทษและภัยของการพนันออนไลน์เช่นเดียวกับปัญหายาเสพติด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นต่อไปนี้

2.1 อาจมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องการป้องกันเยาวชนในการเล่นการพนันออนไลน์ผ่านการบูรณาการความร่วมมือในภาครัฐระดับภูมิภาคและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง โดยเปรียบเทียบให้เห็นความเหมือนและความต่างของปัญหาและการดำเนินการแก้ไขป้องกันเกี่ยวกับการพนันออนไลน์กับเยาวชน

References

- Bangkokbiznews. (2022). *Online gambling in Thailand*. Retrieved January 5, 2024, from <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/127433>
- Chiang mai news. (2023). *Strictly control online gambling Study in Chiang Mai asks for local cooperation to be strict*. Retrieved January 5, 2024, from <https://www.chiangmainews.co.th/page/archives/1672598/>
- Chiangkul, V. (2023). *Online gambling, situation, policy and control*. Center for Gambling Studies Chulalongkorn University.
- Editorial Department Law Office. (2022). *Thailand's legal measures to control online gambling*. Retrieved January 5, 2024, from <https://www.senate.go.th/>. (in Thai)
- Jai-aree, A. (2022). A Preventing and Solving Problems on Children's and Youth Gambling By Participation Process in Western Region Community, Thailand. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*, 5(4), 1546-1570.
- Khankhaen, S. (2012). *Cockfighting gambling in the upper northern region*. Retrieved January 5, 2024, from http://www.gamblingstudy-th.org/imgadmins/research_file/2555-Wisate-CockfightingNorth.pdf
- Lanka, W., et al. (2019). *Online gambling behavior: causal factors, processes, behavioral effects and guidelines for helping students who are addicted to online gambling For guidance teachers in educational institutions*. Retrieved January 5, 2024, from <https://cads.in.th/cads/media/upload/1621918686-%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%> (in Thai)
- Matichon Online. (2023). *Raiding the online casino website 'ZDC789' in 5 locations in 3 provinces, ready to open a network of 500,000 customers, shocked! Money circulating 1,000 million*. Retrieved January 5, 2024, from https://www.matichon.co.th/local/crime/news_3144995
- Panyakaew, W. & Chaiwan, S. (2019). *Online sports betting and e-sports games in Thai society in the digital age*. Retrieved January 5, 2024, from http://www.gamblingstudy-th.org/document_research/201/1/4/online-sport-betting-and-esport/#!/prettyPhoto
- Pounpunwong, W. (2024). *Strategies and State Mechanisms at Regional and Local Government Levels for Preventing Youth Online Gambling A Case Study of Phitsanulok Province*. Phitsanulok: Pibulsongkram Rajabhat University.

- Rueangdetkhajorn, P. (2020). *A brief review of gambling laws in Singapore*. Center for Gambling Studies Chulalongkorn University.
- Santhitiwanich, A. (2017). The philosophical foundation of ideal-type bureaucracy. *Kasetsart Journal : Social Sciences*, 38(2), 679-688.
- Srisupan, P., Manorom, K. & Srikham, W. (2022). Pilot Project of Dialogue Theatre Creativity: A Campaign for Gambling Problem Protection in Isan Youth and Communities. *Journal of Communication and Integrated Media*, 8(1), 34-74.
- Srisuwan, P. (2018). Measure and Mechanism for Online Gambling Restrictions in Foreign Countries and Guidelines on Building Thailand Online Gambling Restrictions Mechanism. *Humanities and Social Sciences : Nakhon Sawan Rajabhat University Academic Journal*, 6(1), 439-465.
- Tanawong, W. (2023). Measures for the prevention and control of gambling on the internet. *Naresuan University Law Journal*, 6(2), 30-55.
- Thairath Online. (2023). *Raided a large online gambling network, ZDC789, in 3 provinces, found billions in circulating money*. Retrieved January 5, 2024, from <https://www.thairath.co.th/news/crime/2294470>
- Thammasat University Center for Criminal Law and Criminology. (2020). *Summary of the main points of the academic seminar on "Online gambling, a danger nearby*. Retrieved January 5, 2024, from <https://www.law.tu.ac.th/seminar-summary-online-gambling/>
- Wanpen, W., et al. (2019). *The Integrated Community Management for Game and Anti-gambling Program*. Retrieved January 15, 2019, from <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JPMAT/article/download/190705/133368/>
- Wititanon, W., et a. (2019). *The Integrated Community Management for Game and Anti-gambling Program*. Retrieved January 5, 2024, from <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JPMAT/article/download/190705/133368/>
- Wititanon, N. (2016). *Chapter 20 Online gambling at the crossroads (end)*. Retrieved January 5, 2024, from https://www.gamblingstudy-th.org/issues_topic_1/362/1/1/online-casino-20/